

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. An, & quomodo ob subreptionem vitientur Rescripta obtenta per simplicitatem vel ignorantiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

ter non sint ipso jure irrita, ope tamen exceptionis ab adversario elidi possint *c. si autem. 9. & c. plerumque 23. h. t.* Cùm enim in casu rescripti beneficiæ aut gratiæ, non sit pars, quæ contra illud excipere possit, sit autem in casu rescripti ad lites, consequenter in illo casu, cessante provisione hominis, debuit providere lex, ne diu detineat beneficium illegitimè obtentum ille, qui per rescriptum subreptionis obtentum illud acquisivit, contrarium verò dicendum fuerat in casu rescripti subreptionis obtenti ad lites.

§. II.

An & quomodo Rescripta fiant obreptitia, si per dolum sint impetrata?

Si obreptio dolosa commissæ sit in rescripto, sive tacite, sive aperte, sive exprimitur falsum (substantiale & essentiali) totum rescriptum, quo ad omnes partes in eo contentas sit irritum (saltem ope exceptionis, si rescriptum ad lites fuerit) ita ut Judex in eo datus non debeat, si ob- aut subreptio talis ei probata fuerit, vel notoria sit ex facti evidentia, nec possit de causa principali, ne quidem secundum formam juris communis cognoscere, quamvis Princeps, si dolum non intervenisset, adhuc, saltem secundum formam, & terminos juris communis rescripturus fuisset: prout habetur expressè in *c. super literis. 20. h. t.* & patet etiam ex *c. sedes. 15. & c. ex tenore. 16. h. t.* (ne fraus sua alicui Patrocinetur) nisi subreptio talis per dolum commissæ, nec substantiæ rescripti ad lites oblit, quæ in jurisdictione delegata consistit, nec formæ

rescripti, quæ est ipse modus procedendi judici delegato præscriptus, nec alicujus alterius, quod per se & intrinsicè ad causam commissam pertinet, causa fuerit, cùm ex fraude taliter commissæ nullum commodum sentiat mendax precator; vel nisi non tam impetrans, qui verum proposuit, quàm curialis seu sollicitator, aut scriptor fraudem commiserit, cùm in tali casu non impetrans, qui verum proposuit, in culpa sit, sed sollicitator talis; vel de veritate precum tantum, & articulo subreptionis cognoscat Judex in tali rescripto datus, quod facere potest.

§. III.

An & quomodo ob subreptionem vitentur Rescripta obtenta per simplicitatem vel ignorantiam?

Si subreptio non dolosa fuerit, sed ex simplicitate, vel ignorantia, etiam crassa, fuerit commissæ, sive per expressionem falsi, sive per suppressionem veri (substantialis & essentialis) contigerit, rescriptum ad lites non redditur absolute irritum, si taciturnitas talis, aut talis falsitas non sit causa concessionis absolute, prout patet ex citato *c. super literis §. inter alios* (nisi causâ concessionis, hic & nunc per ignorantiam, aut simplicitatem tacitâ, vel falsè expressâ, aliud quo ad substantiam rescriptam impetrasset) hoc enim in casu, non tam attendendum est, quid Princeps acturus fuisset, si nulla veri suppressio, aut falsi expressio intervenisset, sed attenditur, quid egerit. Et hinc 1. nullum esset (saltem ope exceptionis) rescriptum, si solutionem petens ex causa donationis & c. debitam,

bitam, ad solutionem hanc faciendam rescriptum impetrasset, petens ex simplicitate, aut per ignorantiam solutionem ex causâ mutui, cum tamen illa ex causâ donationis, venditionis, &c. debeatur. 2. Vitiatur totum rescriptum; si suppressio veri, aut expressio falsi causa sit concessionis rescripti quoad substantiam alterius ab eo, quod impetratum fuisset, si veritas expressa vel falsitas ommissa fuisset, quamvis ex simplicitate, aut per ignorantiam subreptio illa commissa fuisset. Et 3. invalidum etiam est rescriptum tale, in quo impetrando commissa fuit ex simplicitate vel per ignorantiam subreptio, si à Principe V. G. contra sententiâ jam olim ab eo latam impetratum sit, & nulla hujus sententiæ jam olim latæ mentio in tali rescripto fiat, prout patet, tum ex *cit. c. super litteris*, tum ex *c. eum olim. 12. de sent. & re judic.* & ex defectu voluntatis in concedente satis probatur.

§. IV.

An ob subreptionem, qua contingit circa causam non finalem ac Principalem, sed impulsivam tantum, vitientur Rescripta?

Probabilis est Rescriptum quodcumque sive ad lites illud sit, sive Gratiæ, non esse subreptitium, nisi suppressio veritatis vel expressio falsitatis ad rem postulatam per se, & intrinsecè pertinentis contingat circa causam finalem, seu Principalem concessionis, non autem, si contingat tantum circa causam impulsivam, nisi stylus curiæ vel jus veri expressionem specialiter requirat, ut sumitur ex

c. dudum. 14. §. nos igitur. de prebend. in 6. quod scilicet in illo casu, non autem in hoc deficiat voluntas concedentis, uti ex relato *c. colligitur*; & quamvis in omni rescripto, saltem tacitè, sub intelligatur ea clausula: *si preces veritate nitantur*, intelligi tamen debet hæc clausula de veritate causæ motivæ, non autem causæ impulsivæ, cum illius veritas moveat, ad rem simpliciter concedendam, vel saltem ad rem certo modo, & cum certis restrictionibus, clausulis, limitationibus, &c. concedendam, non autem veritas hujus, quæ tantum movere potest, ad facilius, citius, & liberalius, &c. rem quæ petitur, concedendam. Colligi autem potest, quod expressa v. g. veritas in rescripto causa finalis sit, si in aliis rescriptis dependenter à tali causa expressa, res, quæ hic & nunc petitur, concessa fuit, juxta stylum curiæ, & rescribentis consuetudinem; vel si sola & unica aliqua causa expressa fuerit; cum enim non rescribat Pontifex sine causa finali, consequenter, si unica tantum expressa sit, finalis ea esse debet; si verò plures in rescripto causæ positæ sunt, unica tamen tantum vera sit, quæ sola in aliis similibus rescriptis ad concedendum tale rescriptum sufficiens est, hæc unica causa finalis erit, cum pro valore actus, nemini præjudicantis, non tantum in hoc casu, sed in dubio etiam, ubi colligi non potest, utum finalis, an impulsiva causa tantum sit, præsumi debeat; potest tamen etiam ex eo colligi, quod impulsiva tantum causa aliqua sit, si ad rem postulatam extrinsecè tantum, & mere accidentaliter se causa talis habeat.

§. V. An